

M A G Y A R K U R I R.

Indült Bécsből, Pénteken, December' 29-dikén, 1826.

Nagy Britannia.

Két nevezetes beszédekkel vagyunk adósok Olvasójinknak, tudniillik a' Lord Bathurst és Canning Minister urak' beszédjeikkel, mellyekben ők azon indító okokat eléadták, mellyek a' Királyt arra indították, hogy most Spanyol ország ellen az Anglus nemzettől hadi segedelmet kérjen. Itt következnek kivonásban ezen két beszédek: — „

„A' Lord Bathurst úr' beszédének foglalatja. „Lehetetlen vala, úgy mond, észre nem vennünk, hogy a' Pedró Császár által Portugalliának adatott Constitúció, bár melly igen különböző legyen is Karakterére nézve attól, mellyet a' Cortesek adtak volt Portugalliának, mindazáltal tsakugyan ez is nagyon fel fogná tüzesíteni az indulatosságot. A' Portugalliai békételenek által-pártoltak vala Spanyol országba; 's a' mi Madridban lévő Követünk Lamb úr meghívta ezen Országlószéket, hogy vetkeztesse-ki őket fegyvereikből.

„A' Spanyol Országlószék mindent megígért, de semmit se tellyesített, mellyért Frantzia ország is nyilván kijelentette békételenkedését, midőn a' maga Követjét Madridból vissza hívatta. Lamb úr is fenyegetődött, hogy ő is hasonló képpen oda fogja Madridot hagyni, ha a' Portugalliai Udvarnak elegetnem akarnak tenni. Azonközben a' Portugallus pártosok beütöttek Portugalliába, még pedig, a' mi egy nevezetes környüllás, nem Ó-Kástilia,

hanem Extremadura felől. Ezen tartományban történt, hogy a' Spanyol Tisztikarok által jól felkészített nagy számú fegyveres sergek 's éppen a' Spanyol Országlószéknek szemei előtt, egész nyilvánossággal beütöttek Portugalliába. A' Spanyol Kormányozó még azt is megparancsolt, hogy elegendő ágyuk és ágyuzó készületek adattassanak az Insurgenseknek. Ezen környüllások indították az Anglus Országlószéket arra, hogy fegyvereket küldjön Lisbonába, úgy mindazonáltal, hogy egyszersmind semmi eszközöket próbálatlan ne hagyjon, mellyek arra szolgálhatnának, hogy a' két Országok között fennforgó ellenségeskedések eltsendesíthessenek.

„Illy czélzással küldettettek vala a' Madridi Anglus Követhoz a' szükséges utasítások, midőn egyszersmind, a' Portugallus Országlószéknél is minden lépések ügytettek vala, hogy ez, minden a'-féle eszközöknek elővétettetésétől megtartóztassa magát, mellyek, a'-nélkül, hogy Portugalliának oltalmaztatására sürgetőképpen szükségesek nem lévén, inkább tsak a' részrehajlásoknak egymás ellen való nagyobb felingerlésére szolgálhának.“

Ezen beszéd után a' Király' Izenetére adandó Megköszönő Jovallatot olvastafel a' Minister, melly e' volt: — „

„A' Pairek' Háza meghatározza, hogy Király ő Felségének alázatos köszönetet adasson-által, azon Izenetért melly által őtet azon tudósításra figyelmetessé tette, melly a' Portugalliai Régens Princzaszszony-

tól hozzá érkezett, ki is az Anglia és Portugallia között régen fennálló kötéseknek ereje szerint az Anglus Országlószéktől a Spanyol Ország' részéről való megtámogatás ellen oltalmaztatásra való segédelmet kíván. Ezen Ház egy értelemben van mind azokra a tudósításokra nézve Király ő Felségével, hogy, ámbár a Madri-di Udvar az Anglus Király ő Felsege 's a maga Szövetségese a Frantzia Király' feladásaikra minden féle ígéreteket tett, milyen volt a többek között, hogy ő Spanyol Királyi Felsege Portugalliát se maga megtámogatni se más által megtámogatni nem akarja, azonban mind e' mellett, Spanyol Országban olly egyezések tétettek a Spanyol Tisztikaroknak tulajdon szemek előtt, hogy az oda által ment Portugallus Regementek, onnét fegyveres kézzel Portugalliába által üssenek, 's által is ütöttek, ámbár a Spanyol Országlószék nyilván és több ízben megígérte vala, hogy ezen Regementeket a fegyverből ki fogja vetkez-tetni.

„Ezen Ház reménli, hogy Király ő Felsegének iparkodásai; mellyek oda czéloznak, hogy a Spanyol Országlószék a Portugallus Insurgensekkel való egyetértésnek következéseire figyelmetessé tétőd-jék, szerentsés véget fognak érni, és arra kéri ezen Ház ő Felségét, hogy higgye-el, hogy ennek buzgóságához és hűséges hajlandóságához mindenkben számot tart-hat, a mi Portugalliának, ennek a Nagy Britannia' legrégibb Szövetségésének minden külső ellenség ellen való oltalmaztatására szükséges képpen meg fog kíván-tatni.“

Minister Bathurst után Lord Holland beszélt. Egy pár szóval úgy nyilatkozta ki magát, hogy ő nagyon távol lévén attól, hogy a Király' beszédére adandó Köszönettel ellenkezne, azt még semelőzheti-el, hogy arra nézve, a mi a Király' Izenetében Frantzia Országról mon-

datott, még fontos vetekedések fordulhat-nak elé. Megemlittetik ugyan ezen Izenet-ben, hogy a Spanyol Királynál tétetett nyilatkozatásokban a Frantzia Országlószék is részt vett, hanem arról semmi szó nintsen benne, hogy minémű tulajdonsá-gú lehetett ezen részvétel, mellyet szükség volna tudni, valamint szintén azt is, hogy valyon, ha ezen Hatalmasság, ha tsakugyan módja volna, hogy tselekedet-tel is részesülhessen a dologban, megelé-gedhetne-e ő tsak a beszéddel?

Lord Lansdown is így ítélte, mond-ván, hogy ő ezen Portugalliai története-ket nem annyira a Spanyol Országlószék-nek, mint egy bizonyos faktzió' Intrigájinak tulajdonítja. — (Ezen Intrigát elégségesen kimagyarázta e' napokban a Pá-risi Csillag).

A Pairek' Házában legkissebb ellenmondás nélkül helybe hagyatott a Király' Izenetére adandó Köszönnet.

Az Alsó Házban, mint a Minister Canning úr' itt következő beszédéből kilátszik, nem hogy ellenzették volna a Király' kívánságát, hanem inkább azért gántsoskodtak némellyek az ellenző részen lévők közzül a Ministerek ellen, hogy igen-sokáig késedelmeztek ezen Spanyol ország ellen való Nyilatkozatással. — Itt követ-kezik a Canning úr' beszéde is, de ez is tsak kivonásban, mert olly hosszú, hogy egészen ide iktatni lehetetlen: —

„Mint hogy a Király' Izenetében olly eszközöknek elővételését jóvallották az ő Felsege' Ministerei, mellyeknek hadako-zás lehetne a következése, tehát már most az ők' kötelessége, azon indító okokat a Parlamentum' elejibe terjeszteni, mellyek őket ezen lépésre határozták.

„En bizonyossá tehetem ezen Házat, hogy nintsenek olly rendű és rangú em-berek, kik a békességnek az emberi élet

megtartását tárgyazó fontosságát valamint ezen Országra úgy Európára nézve is (halljuk! halljuk!) inkább által látnák, mint a' Király' Ministerei, különösen pedig az, a' ki éppen most beszéll ezen Házhöz.

„Én kinyilatkoztatom, hogy ezen gondolkozás (a' békességnek ohajtása) olly mélyen bé van az én szívembe nyomva, hogy semmi némű jövendő hasznoknak meggondolása, semmi következhető veszedelmeknek megfontolása nem vehetne engem' arra, hogy ezen Háznak azt a' jóvalatot tegyen, hogy hadakozásba elegyítse magát: hanem én is érzem azt, a' mit ezen országban a' Státusnak legnagyobb embeerei mindenkor éreztek, hogy tudniillik, két állapotok találatnak, mellyekbe helyeztetődve lévén, nem lehet különben tselekednünk annál, mint mi most tselekszünk, tudniillik: midőn a' Nemzeti-betsület és a' közönséges bizodalom megbánatnak.

„Azon ügy, melly most ezen Ház' elejibe van terjesztetve, ezen két állapotok között mindeniket illeti: különben nem várnám illy bizodalommal ezen Háznak a' Király' Izenetére adandó helybehagyó Váloszát. Hogy beszédemnek azon néző-pontját, melly a' Királyi Izenetre alkalmas-ságot szolgáltatott, annál tisztábban szemlélni lehessen, röviden azt fogom elé adni, hogy itt egyszersmiud két kérdések forognak fenn: az egyik törvényes, a' másik történeti.

„Ezen Parlamentum vagy a' mi Ország-lószékünk lehetlen hogy különben tekintse ezen tárgyat, tsak, mint Nemzeti just illető kérdést. Semmi Szövetségek között, mellyeket ezen ország külömbkülömb időszakokban Idegen Nemzetekkel kötött, nintsen egy is olly régi 's olly alapos, 's a' melynek feltételei olly meghatározottak, 's a' mi Historiáinknak fényesebb Epokhá-
jival olly szorosán összsatsatoltatva volná-

nak, mint a' Nagy Britannia és Portugallia között fenn álló Szövetség.

„Ha a' történetek' folyamatajt végig nézzük, látjuk, hogy ezen Szövetség a' történeteknek minden egymásba való ütközéseiket győzedelmeskedve kiállotta, és hogy kezdetére nézve még annál az időpontnál is régibb, mellyben a' Braganzai Ház thrónusra lépett, 's Portugallia maga, független lételt kapott. Ettől az időponttól fogva a' mai napig, a' legterhesebb környülállások között fenntartotta magát ez a' Szövetség.

„Midőn más nemzeteknél a' Szövetségeknek ereje össze omlott és többek között ezen Kötéseknek gyalázatjára Anglia ellen hadat izentek, Portugallia ekkor is állandó maradott erántunk, 's nekünk osztózó társunk volt a' szerentsés következeseknek ditsőségében.

„Gyakran terhünkre is volt nekünk ezen Szövetség, 's a' kívántatott, hogy mondjunk le rolla, mint hogy a' helyett, hogy nekünk hasznot hajtana, inkább kárunkra szolgál: hanem valami Nemzeti Sympathiai érzés, 's más egyéb kissebb fontosságú tekintetek mindenkor ellene állottak annak, hogy Országunk a' maga tulajdon javát a' betsületi érzésnél többre 's azon ditsőségénél feljebb betsülte volna, hogy régi hüséges Szövetségesnek változás nélkül való barátságát megtarítsa. Több időszakokban léptek Anglia és Portugallia egymással Szövetségi Kötésekre: —

„Az utolsó ezek között a' volt, melly a' Fejedelmeknek azon Bétsi Öszszegyülekezésekor köttetett, midőn ezek az Újabb Európának azon Alkut adták, melly ma a' Népek' Jusaiknak alapját teszi. Ezen Alkuban meg újítja Anglia a' maga elkötelezéseit, 's megígéri, hogy ő Portugalliát segíteni, 's az ő jusait, szabadságait, 's függetlenségét oltalmazni fogja.

„Már most arra a' kérdésre is szükséges leszen felelnünk, hogy mitsoda füg-

gésben lehet ezen tárgy a' Nemzeti betsü-
lettel? —

„A' mi Szövetségesünknek szabadsága
megtámogatott! Ítélsz-e meg pedig ezen Ház,
hogy valyon mi a' Bétsi Alkú által nem
elmúlászthatatlanul köteleztetünk-e, néki
segítségére lenni?”

„Minekelőtte én ezen tárgyra széle-
sebben kibotsátanám magamat, előbb az
1815-ben Jan. 22-dikén költ Bétsi Alkunak
3-dik Czikkelyét olvasom-fel ezen Ház e-
lőtt: — „

„Az 1810 dikben Fébr. 19-dikén Rio-
de-Janerióban költ Kötés, tsak Proviso-
riai egyezés volt, és tsak a' Spanyol or-
szágtól tétetett kívánságokhoz volt alkal-
maztatva. Ezen Kötés tehát ezennel töké-
letesen elveszti erejét, a' nélkül mindazál-
tal, hogy ez, azon Szövetségi és Barátsági
egyezésnek, melly a' két Alkúvó Részek
között illy sokáig és illy szerentsésen fenn-
állott 's még ma is fenn-áll, legkissebb
kárt is okozhatna.“

„Hogy ezen Kötésnek hathatossága
annál inkább értetődjék, megengedi né-
kem ezen Ház, hogy némelly magyaráza-
tokat közöljek felölle.

„Midőn 1807-ben Bonaparte kinyi-
latkoztatta, hogy a' Braganzai Ház meg-
szűnt uralkodni, a' Portugallus Király rá
vette magát Tanátslóinak jóvállatjokra, hogy
vándoroljon-ki Brasiliába. Ezen időben egy
titkos Kötés állott lábra Portugallia és Ang-
lia között, melyben az utolsó kinyilatkoz-
tatta, hogy, ha a' Lisbónai Udvar Brasi-
liába ki fogna vándorolni, ő (Anglia) Por-
tugalliában a' Braganzai Háznál más Dy-
nastiát meg nem fogna esmérni.

„Ez a' Brasiliába lett kivándorlás és
az ennek következésében tétetett intézetek
egyedül tsak azzal a' czéllal tétettek, hogy
a' Braganzai Ház, Frantzia országnak ha-
talmából kimenekedjék. Az 1808-dik esz-
tendő béli titkos Conventio, természet sze-
rént megszűnt titkos lenni, midőn 1810-

ben az akkori Kötésbe bététetett, 's a' Né-
pek' törvényének egyik Czikkelyévé tété-
tett. Ezen idő olta köteleztetett Anglia ar-
ra, hogy Portugalliában más Uralkodót
meg ne esmérjen a' Braganzai Háznak va-
lamellyik tagján kívül. De Anglia ezen köte-
lességet akkor tsak azért vette vala magá-
ra, minthogy előre el lehetett látni, hogy
a' Braganzai Ház kéntelenített fog Brasi-
liába venni lakását. Hanem minekutánna
a' Királyi Familia, a' háborunak szeren-
tsés végződése után azon jussát vissza
kapta, hogy Atyja' országába vissza tér-
hessen, ekkor Anglia is érezte azt, hogy
az ő maga' elkötelezése is megszűntek a'
Brasiliai Ház eránt, a' mennyiben tudniil-
lik ő ezen Királynak a' Portugalliai thro-
nusért kezességet válolt vala mind addig,
míg az ő Portugalliai birtokaiból való el-
távozása tartani fogna.

„Mint hogy mindazonáltal az 1810 bé-
li Kötésnek megszüntetődésekor nyilván
feljegyeztetett az, hogy ezen változás azon
régebben fennálló barátsági és szövetségi
Kötéseket, mellyek a' két Koronáknak sze-
rentséjekre azok között illy régen fennál-
lottak, semmi módon ne illesse: ehez kép-
pest tagadhatatlan dolog, hogy Anglia va-
lósággal köteleztetik Portugalliának védel-
mezésére. A' két Nemzeteknek egymás közt
való minden régi Kötéseik fennállanak;
ezek az egész nemzet által esmertetnek;
könnyen hozzájuk lehet folyamodni; Spa-
nyol Ország is esméri őket, valamint szin-
tén az egész kipillérozott világ. Ezek olly
sokak, de e' mellett olly világosok, hogy
tsak emlékezni kell rájuk.

„Az 1703-dikban a' Hollandiai Ren-
dek, Anglia, és Portugallia között kötete-
tett Egyezésben illy meghatározott kifeje-
zések találtak: — „Valamikor a' Fran-
tzia Király és a' Spanyol Király, külön-
külön vagy özsze tsatolodva, Portugalliá-
val, Európában vagy az ő tengereken túl
lévő birtokaiban hadakoznak, vagy is ar-

ra a' gyánura okot szolgáltatnak, hogy azt tselekedni szándékoznak, a' Portugalliai Királyné (ezen Fiótés Anna Királyné idejében készült) és a' Hollándiai Rendek mindannyiszor köteleztetnek jó szolgálataik által azon iparkodni, hogy a' nevezett Hatalmasságokat a' hadakozásról lebeszélhessék, és őket barátságos megegyezésre vehessék.

„Azon esetben mindazonáltal, ha ezen czélzást el nem érhetnék, és a' fenn-nevezett két Hatalmasságok, vagy pedig közülök valamelyik, Portugallia ellen hadatindítanának, az Egyező Részek hasonlóképpen hadat indítanak Frantzia vagy Spanyol országok ellen, külön-külön vagy mind kettőjük ellen; 's ezen esetekben a' Hollándiai Rendek és ő Felsége Nagy Britannia' Királynéja, 12,000 embereket állítanak ki, öltöztetnek fegyverbe, és fizetnek, 's ezen ármádát mind addig a' tsata' mezején tartják, míg szükséges leszen.“ —
(Végzete következik).

P o r t u g a l l i a.

Valami nagyon nevezetes új tudósítá-Lissaink most nem érkeztek Portugalliából. A' bonai Udvari Ujság, azokon kívül, a' miket a' múlt postanapon kiadtunk, még a' következő kifejezéseket is közli azon beszédből, mellyet Almeida, a' külső dolgokra ügyelő (nem Hadi) Minister úr, Dec. 4-dikén a' Pair-kamarához intézett: — „

„Nem tselekedhetem, hogy ezen kamarára előtt elne beszéljem azon plánomot, mellyel az Insurgensek a' magok intézeteiket tették, 's hogy azon esküvést is fel ne hozzam, mellyel ők, a' Religiónak minden Szentségeivel körülvétetve, a' Megváltónak képére megesküdtek. Azzal, hogy Don Miguel Királynak proklamálták, meg nem elégedvén, a' Beirai Princzaszszont (Károly Spanyol Infáns-Princznét; a' Spanyol Király' idősb testvér ötse' Felesé-

gét), a' Portugalliai thrónus' örökösének esmérték; a' ki pedig, mint hogy egy Spanyol Princzhez ment férjhez, már nem is Portugalliai asszony, 's a' Portugalliai thrónushoz semmi jusa nintsen többé. Elnem mellőzhetem pedig megjegyzés nélkül, hogy a' Portugallus Insurgensek ezen esküvést a' Spanyol Tisztikaroknak oltalma alatt tették-le; de azt is meg kell továbbá jegyez-nem, hogy a' Spanyol Kabinéten most az Apostoli Junta uralkodik; hogy ezen Juntának ágazatai Portugalliára is ki vagynak terjedve, és hogy ezen Juntát mint a' Monarkhiák' legnagyobb ostorát, 's mint a' Fejedelmeknek és az Európai polgári pá-lérozódásnak gyalázatos Ligáját, úgy kell néznünk. Midőn a' Spanyol Királyi Ministeriumnak tudtára adatott, hogy a' Spanyol Országba által szökött Portugallus Insurgensek Portugalliába béütöttek, ekkor ez, haladék nélkül parantsolatot adott-ki, hogy meg kell őket fosztani fegyvereiktől: de a' melly parantsolat olly kifejezésekből állott, hogy én illetlennek tartanám azokat ezen kamaráknak elejikke terjeszteni. A' Régens Princzaszszony nem elégedett-meg azzal, hogy az itt lévő Spanyol Követnek tudtára adatta, hogy a' maga Követi foglalatosságait Lisbonában szakaszsa félbe, hanem egyszersmind a' maga Madridban lévő Követjének is parantsolatot küldött oda, hogy kívánjon elégtételt, még pedig ne tsak szóval hanem tselekedéttel valót, olly hozzátétellel, hogy ha ezen elégtétel a' Princzaszszony' várokozásának meg nem fogna felelni, ezen esetben az Ánglusok, mint Portugallia' természeti Szövetségesei és buzgó barátjai, majd magokra fogják valólni az elégtétel-kívánást. A' Frantzia Udvar valamint szintén az Austriai, Orosz, és Pruszsiai Udvarok is megesmérték a' mi jelenlévő Országlásunkat: de azonban nem tselekedhetem, hogy meg ne említsem, hogy a' Frantzia Nagykövet' magaviselete a' Madridi Udvarnál, nekünk pa-

panaszra adott alkalmatosságot. Mint hogy az ellene való vád terhes, erre nézve az ő feleletét, mellyet ő a' mi Madridi Udvarnál volt Követünknek Villa-Reálnak az ő kérdéseire adott, ezen kamarák' elejibe fogjuk terjeszteni. Remélem, hogy a' Francia Udvar ezen Diplomátikust vissza fogja hívni (már vissza is hívatta). Azonban még most se volna lehetlen a' Spanyol Országlószéknek a' véllünk való jó egyetértést helyreállítani, ha ő nekünk jóvendőre nézve kezességet akarna állítani."

A' Minister után Gróf Villa-Real a' Madridi volt Portugallus Követ fogott a' beszédhez. Eléadta, hogy ő ott mindent elkövetett a' békességnek fenntartathatására nézve, 's ajánlotta magát, hogy ő ezen tekintetben elegendő tanuságokat fog felhordani, ha a' kamara Elölülője ezt néki meg fogja engedni; mellyet néki az Elölülő azonnal meg is engedvén, ő (Villa-Reál) nagy számú leveleket és jelentéseket olvasott-fel (de a' mellyek között a' Párisi Csillag még eddig egyet is ki nem adott).

Ugyan ezen ülésben azt kívánta Sarméntó úr, hogy azok az Aktákat, mellyeket a' Madridi volt Portugallus Minister Villa-Real úr felolvasott, haladék nélkül adják mind nyomtatás alá, hogy Portugalliának az Anglus Parlamentumban lévő nagy barátjai olvashassák és láthassák által ezen dolognak egész miben-létét.

Mozinho nevű tag panaszkodott a' Belső Minister ellen azért, hogy a' Coimbrai Universitáson tanuló ifjuságnak ajánlását, hogy ők, mint Önkéntvállalkozottak fegyvert fognak 's az Insurgensekkel szembe szállanak, el nem fogadván, olly feleletet adott nékiük, hogy jobb, hogy a' tudományokkal foglalatoshodnak inkább, mint fegyverfogással. — A' Minister úgy felelt ezen panaszra, hogy a' nevezett Universitáson találtató ifjak nem mind barátjai a' Constitutzióknak, melyre nézve majd a' le-

hetne az ő fegyverfogásoknak következése hogy a' fegyvert a' most fennálló Országlószék ellen fordítanak.

Lo mil ezeket a' pontokat jóvalta meghatározatni: — 1. A' Haza veszedelemben forog — 2. A' kamarák félbeszakasztás nélkül tartják üléseiket — 3. A' Constitutzió ellenségeire nézve minden törvénykezési formálításokat tére kell tenni — 4. Azon általszökött Spanyol katonákat, kik Salvaterra-de-Magosba szállítottak-meg, fel kell fegyverkeztetni 's a' fő városnak őrzését rájuk kell bízni, melly által semmi esetben meg nem sértődnek a' Spanyol Országgal fennálló kötések — 5. Minden polgári, katona, és papi Tisztikárokat, kik a' Rébellisekkel egyetértésben vagynak, tüstént le kell tenni, vagy el kell őket fogatni — Sarméntó úr is helybe hagyta ezen öt jóvallatokat, 's e'képen szollott: „Mint hogy Pedró Császár a' Trajonusok és Antoninusok' nyomdokaikat követi, tehát a' Portugallusok ne kövessék részekről az elfajult Romai népet, a' melly nem kívánt egyebet, tsak enni-inni-valót és Comédiásokat (Panem et Circenses). — Az Igasságtévő Minister a' Tisztikárok ellen költ ki panaszával, azt mondván, hogy ezek között is nem kevesek találatnának, kik a' Constitutzió ellenségeivel egyetértésben élnek. Például a' Villa-Reáli Politziai Tisztet hozza-fel, azt mondván felőlle, hogy ez szántszándékkal engedte-meg Marqui Chavesnének, ki azon városban a' támadást csinálta, hogy azon városból elszökhessen és Spanyol Országba által mehessen (*) Ezen aszszony, mond a' Minister, ég a' nagy buzgóságtól, hogy Constitutziókat felforgathassa.

(*) A' közelebb költ M. Kurír 1-ső lapján 's első hasábján is tehát alólrol a' 3-dik sorban Chavesnének kell Chaves helyett olvasni).

A' Londoni Kurir illy levelet közöl Dec. 16-dikán Oportóbol Dec. 7-dik napjáról: — „Itt legnagyobb lárma és rettegés uralkodik. Marqui Chaves már csak 50 Anglus mérföldnyire áll Oportótól Mirandelánál. Hanem ezen úton a' sok hegyek miatt bajosan haladhatnak előre a' fegyveres seregek. Braganzábol két útakon lehet Oportó felé menni; az egyikén, Mirandela, Villa Real, Amarante, és Penafiel, a' másikon pedig Chaves, és Braga a' nevezetesebb városok, hol által kell menni. Mint hogy Villa-Real és Salamanda ezen útakon vagynak, 's az egyiket Claudio a' másikat Melló nevű Constitúziós Generálisok elfoglalva tartják, erre nézve még ezek eltartóztathatják a' Chaves seregeit egy ideig az Oportóba való bemeneteltől, vagy azt tselekedhetik, hogy ha ez erőt talál rajtok venni, mind ketten vissza vonják seregeiket Oportóba, és ezt egyesített erővel fogják védelmezni, a' hol most Generális Stubbs a' fő vezér, a' ki megígérte, hogy csak az alatta lévők maradjanak hűségesek, ő Oportót az utolsó tsepp vérig védelmezi 's még az utzákon is folytatni fogja a' verekedést.“

A' legújabb levelek, mellyek Portugaliából Londonba megérkeztek, Oportóbol Dec. 8-dikán, és Lisbonából 9-dikén indultak. Az utolsókban semmi különös nem találtatott. Oportóban szörnyű rettegésben voltak nevezetesen az Anglus kereskedők, mint hogy hírt vettek Braganzábol, hogy ott egy idős Anglust, a' ki betegsége miatt jókor el nem távozhatott, a' városnak felprédáltatásakor az Insurgensek kegyetlenül meggyilkoltak volna, és hogy az Insurgensek minden Anglusokat, kiket kezeikbe kaphatnak, mint kezéseket magokkal el hirtzolják. Mondják, hogy az Insurgenseknek illy tábori kiáltások (parolájok) van: „Halál az Anglusoknak! Éljen Don Miguel!“

Az Oportóban lévő Anglus keres-

kedők magok között gyűjtemént nyitván, a' pénzt arra fordították, hogy a' kikötőhelyben találtató Anglus kereskedő hajókon lévő matrózokat fegyverbe öltöztették, 's a' város' oltalmazóinak számát ezek által is szaporították. Úgy látszik, hogy Oportóban a' népnek nagyobb része a' Constitúzióhoz hajlandó.

Egy hajós Kapitány, a' ki Dec. 8-dikán evezett-el Oportóbol, azt beszélt Londonban Dec. 15-dikén, hogy ő, mikor útnak indult, két gőz-hajót látott az Oportói kikötőhelybe béevezni, mellyeken Anglus katonaság ült. Mondták néki Londonban, hogy nem tudják, hogyan lehetne ez, mivel Angliából mostanság még semmi e'féle fegyveresekkel rakott hajók ki nem eveztek, hanem a' Kapitány úgy felelt, hogy ő a' dolog felől semmi magyarázatot nem tud tenni, hanem azt bizonynal mondhatja, hogy az említett hajókat a' kikötőhelybe béevezni látta. Ha vltósággal így vkn a' dolog, ezt nem lehet egyéb képpen megmagyarázni, hanem hogy az az Anglus fegyveres tsapat érkezett-meg, a' melly Gibraltárból elevezett.

A' Lisbónai Udvari ujság Dec. 6-dikáig történt dolgokra terjeszkedik-ki, a' melly napon illy fontos törvényt hozott az Igasság' Ministerének jóvállására a' Követek' kamarája: — 1. Czik. A' személyes szabadság három hónapokig megszüntetődik, 's az Országlószék' böltsességére bízattatik, hogy a' Szabadság - szűnésnek a' Constitúcio 84-dik punktumával megegyezőleg hasznát vegye — 2. Czik. A' végre hajtó Hatalom ezen három hónapok alatt a' tisztviselői és ítélőbírói személyeket a' magok' hivataljoknak folytatásában felfüggesztheti vagy abból le is teheti, a' nélkül, hogy a' Constitúciónak 121-dik és 123-dik Czikkelyeiben találtató formálításokhoz tartozna tartani magát. — Ezen törvénynek siető meg-

erősítettését olly fontosnak tartotta a' kamara, hogy a' melly napon a' Minister a' jóvallatot tette, ugyan azon napon azt a' kamara, Bíztság elibe adta, megfontoltatta, 's meg is erősítette.

A' belső bátorságnak fenntartására nézve is erősített-meg ugyan ezen kamara ezen napon egy nevezetes törvént, melly e' következő pontokból áll: — 1. Az országnak minden városaiban és faluiban egyegy bátorságra ügyelő strázsa tsoportot kell felállítani, mellyek Önként-vállalkozó polgárokból formáltassanak és arra legyenek határoztatva, hogy a' belső bátorságot fenntartassák 's a' Királyt és Constitútiót védelmezni segedelemmel legyenek. Azon katonák, kik az úgy nevezett népkatonaságnál (militziánál) szolgálnak, nem köteleztetnek ezen bátorsági strázsa-katonaság között szolgálni. A' papi személyek se' — 2. Minden helységben, a' hol 10—20 polgár béiratja magát, leszen egy Strázsamester alá tartozó tsoport; 20—40 emberből álló tsoportnak egy Al-hadnagy; 40—80 emberekből állónak pedig egy Kapitány leszen a' Kommandánsa. Olly helységekben, hol 80 polgároknál többen kiállanak, 2—3 Kompániák formáltatnak — 3. A' népesebb városok Kerületekre oszlanak-fel ezen tekintetben. A' Strázsamester tsoportja Trupp, a' Hadnagyé Rotta, a' Kapitányé Kompánia nevet visel 's a' t. — Ezen törvény' punktumai tovább is terjednek, hanem ezeknek megerősítettése más ülésre határoztatott.

B é c s.

Brasiliai Császár Ő Felsége, Ferdinánd Koronaörökös, Ferencz Károly, Károly, 's Jó'sef Magyar Ország' Nádorispánya' Ő Császári Királyi Fő Herczegerségeknak, továbbá Cs. K. Házi-

Vége az 1826-dik esztendő 2-dik felének.

Udvari és Státus Cancellarius Metternich Ő Herczegerségének, mint a' most felállított Déli-Kereszt nevű Brasiliai Rend' Nagy Kereszteseinek Czimereit — továbbá, Cs. K. Valóságos Titkos Státus és Conferentiális Tanátsosnak Báró Stürmer Ő Excellentziájának, valamint szintén Gróf Mercy, és Gentz Cs. K. Udvari Tanátsos Uraknak, a' nevezett Rend' Dignitáriusi Czimerét — így végre Cs. K. Valóságos Titkos Státus és Conferentiális Tanátsos Báró Stifft Úr Ő Exc.jának ugyan azon Rend' Kommandátori keresztjét, Orvos Doktor Ritter Staudenheim Úrnak is pedig éppen ezen Rend Ritteri keresztjét, a' Cs. K. Udvarnál lévő rendkívülvaló Követ és meghatalmazott Minister Vice-Gróf Recende úrtól ajándékba által küldötte, 's Ő Cs. K. Felsége mindnyájoknak kegyelmes engedelmet adni méltóztatott, ezen Rend-czimereknek hordozására.

Fő Tisztelendő Pauer Chrysostom Jó'sef Úr, St. Pölteni Püspök, a' Cs. K. ármádák' Apostoli Vikáriusa, Magyar Indigena, Nemes Esztergom Vármegye' törvényes táblájának Assessora, az Austriai Cs. K. Mezei Gazdaság' tagja, mejje üregében lévő verő-erének fenévé által ment daganatja miatt, életének 71-dik esztendjében, folyó Dec. 19-dik napján meghalálozott.

A pénzfolyamat December' 28-dikán; közép árr:

A' Státus' 5 p. Centes Obligátzióji 88 11/16
Az 1820-béli sorsosok, — —
Az 1821-béli hasonlók, 117
Béts városa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 44 5/8 forint. keltek, mind C. ben.
A' Bankó Aktziák keltek 1082 1/10 forinton.
Conv. Pénzben.